

Politikpapir om rankings

1. Begrebsafklaring

En ranking i dette papir betegner en ordning i listeform af uddannelsesinstitutioner på baggrund af deres på performance på en række på forhånd vægtede kvantitative indikatorer. En ranking henvender sig til en eller flere målgrupper.

2. Overordnede betragtninger

Fra samfundet uden for uddannelsesinstitutionerne findes en efterspørgsel efter information om, hvad uddannelsesinstitutionerne foretager sig, og hvor gode de er til det. Rankings er en måde at simplificere og kommunikere information på en overskuelig måde, som kan være med til at skabe offentligt ejerskab over uddannelsesinstitutionerne samt være til gode for uddannelsessøgende. Rankings giver uddannelsesledelser et incitament til at udvikle kvalitet i uddannelser. De kan også hjælpe uddannelsesledelserne med at identificere problemer i forbindelse med kvalitet af uddannelserne.

Der er også en række ulemper ved rankings.

Rankings forudsætter, at kvalitet kan måles. Samtidig er det et relativt mål, fordi det sker i sammenligning mellem uddannelsesinstitutioner og uden at angive en vis standard. Det er muligt at genkende kvalitet, men man kan ikke måle kvalitet.

Fordi en ranking måler uddannelsesinstitutionerne på de samme indikatorer, vil uddannelsesinstitutionerne efterstræbe at optimere på indikatorerne. Når det sker, er rankings et strategisk styringsredskab.

En international undersøgelse viser, at uddannelsesinstitutionerne vil efterstræbe en høj placering, når en ranking først tages i brug:

Despite all the concerns and the issues raised about rankings, [higher education institutions] are compelled to take the results very seriously. In response to an international survey, 58% of respondents said they were unhappy with their current rank, and 93% and 82% said they wanted to improve their national or international ranking, respectively. Seventy per cent expressed a desire to be in the top 10% nationally, and 71% in the top 25% internationally – a mathematical impossibility¹

Berlin-principperne er en liste af principper for en god ranking. Den er lavet af International Ranking Expert Group (IREG), som blev nedsat i et samarbejde mellem CEPES² og Institute of Higher Education Policy i Washington i 2004. De anvendes ikke meget i debatten om rankings, men er interessant, fordi de samler den væsentligste kritik af rankings. Berlin-principperne er en rettesnor for en hensigtsmæssig fremgangsmåde for at lave rankings. Der blev i 2006 lavet

¹ Ellen Hazelkorn, , 2007

² CEPES er UNESCO's European Centre for Higher Education og er et rådgivende medlem af Bologna Follow Up Group.

16 principper under fire kategorier – formål, opstilling og vægtning af indikatorer, indsamling og behandling af data og formidling af resultater af ranking.

3. DSF's holdning til ranking

Hvem skal Ranking hjælpe? Ranking siges at blive udarbejdet til glæde for studenter (særligt i international sammenhæng) og deres forældre, internationale Ph.D. studerende, andre videregående uddannelsesinstitutioner og uddannelsesorganisationer, regeringer, policymakers, industri, aftagere, sponsorer, private investorer, samt offentligheden. Som det fremgår af de ovenstående Berlin-principper, skal en ranking være fit for purpose. Den skal altså være rettet specifikt mod et bestemt formål. Dermed er det ikke ønskeligt at lave brede rankings af universiteter, som retter sig med flere af de ovenforstående målgrupper. Man kan ikke lave en meningsfyldt ranking, som henvender sig til flere målgrupper på samme tid, fordi forskellige målgrupper vil have forskellige formål med at gøre brug af en ranking.

Rankings begrundes grundlæggende i to forhold: De siges at være en kvalitetssikringsmekanisme, samt at skabe transparens. I det følgende vil begge disse grunde blive belyst.

Rankings som kvalitetssikring: Som en hver anden opgørelse og måling af kvalitet ud fra objektive parametre, afhænger validiteten af målingen dels, af de valgte parametre, og dels af den præcision hvormed de kan bestemmes. Dette forhold bliver særligt en svaghed i forbindelse med rankings, da vurderingen her, ikke bare skal vurderes, i forhold til på forhånd fastsatte standarder, men skal anvendes til en præcis værdifastsættelse, som kan danne grundlag for en direkte sammenligning med øvrige institutioner og/eller uddannelser. Ydermere gør netop fraværet af fastsatte standarder, at kvalitet gøres til en relativ størrelse – man kan altså kun snakke om hvorvidt en uddannelse er af høj kvalitet, ved at sammenligne den med andre uddannelser.

Skaber rankings så større transparens for rankingens interessenter? Svaret er et stort måske. En ranking udarbejdet til et specifikt formål kan bidrage med en transparens indenfor rankingens domæne, men ændres formålet en smule, er rankingens transparens ikke nødvendigvis valid. Man risikerer så at rankingen misinformerer mere end den informerer.

Lidt firkantet bidrager en ranking ikke med transparens udenfor sit domæne, så argumenter om at ranking skaber let forståelig transparens for de ovenfor nævnte interessenter holder ikke. Skal man forstå den information en ranking giver, skal man nøje kende de præmisser rankingen er udarbejdet på.

DSF er imod rankings af uddannelsesinstitutioner. Såfremt der fremstilles rankings, skal Berlin-principperne være overholdt. En ranking, der opfylder Berlin-principperne, vil kræve, at læseren kender forudsætninger og metode for den pågældende ranking. Derfor vil dårligt leve op til formålet om at skabe enkel og gennemskelig information til uddannelsessøgende og andre interessenter.